

instituts gratisordninger hæmmer en naturlig decentralisering af nogle enkelte laboratorieundersøgelser?

Svar:

Allerede ved oprettelsen af spejdnernes og væbneres frivillige bloddonorkorps i 1932 var seruminstitutet medvirkende, idet kartoteket over donorer til udrykning i Storkøbenhavn var placeret på seruminstitutet, og desuden foretog seruminstitutet blodtypebestemmelser og serologisk undersøgelse for syfilis (wassermannreaktion) i forbindelse med lægeundersøgelser af bloddonorer såvel for Københavns som for provinsens vedkommende.

Det af indenrigsministeriet den 24. maj 1954 nedsatte blodtransfusionsnævn, som skulle udarbejde retningslinjer for blodtransfusionens organisation her i landet, anførte i en indstilling i 1956, at det må anses for naturligt, at seruminstitutet varetager wassermann-undersøgelser og blodtypebestemmelser for donorer tilknyttet donororganisationerne, og at disse undersøgelser under hensyn til den store samfundsmæssige interesse, der knytter sig til donororganisationernes virksomhed, bør være gratis.

Fra sygehusene modtog seruminstitutet indtil 1961 et gebyr på 14 kr. pr. anvist donor i Storkøbenhavn og for hver tapning af donorer i provinsen tilsluttet landsorganisationen Danmarks frivillige bloddonorer et gebyr på 2 kr. Gebyrerne anvendtes bl. a. til delvis dækning af instituttets udgifter i forbindelse med donorarbejdet, herunder serologisk undersøgelse for syfilis og blodtypebestemmelser. I 1961 bortfaldt gebyrbetaling fra provinsen og i 1962 overtog det nyoprettede Storkøbenhavns frivillige bloddonorer udrykningskartoteket, hvilket betød, at den delvise betaling for undersøgelse af donorblodprøver på statens seruminstitut bortfaldt.

Derefter etableredes med indenrigsministeriets godkendelse den nuværende ordning ved aftale med Danmarks frivillige bloddonorer og Storkøbenhavns frivillige bloddonorer, at statens seruminstitut gratis udfører undersøgelse for syfilis på blodprøver, der tages ved lægeundersøgelse af bloddonorer, samt på prøver af donorblod, der tages i forbindelse med infusion. Endvidere udføres blodtypebestemmelse og kontrol-

blodtypebestemmelse i forbindelse med optagelse af nye medlemmer af bloddonororganisationer gratis. Det påregnes dog, at blodtypeserologiske speciallaboratorier udfører egne blodtypebestemmelser.

Blodtransfusionsnævnet har tilsluttet sig denne ordning.

Enkelte større selvstændige blodbanker foretager selv blodtypebestemmelser af deres bloddonorer og udstyrer dem med specielle donorlegitimationskort til brug i egen blodbank. Ved flytning til anden blodbank må donorer have nyt donorlegitimationskort, i reglen efter fornyet blodtypebestemmelse på seruminstitutet.

Centraliseringen af donortypebestemmelsen har muliggjort standardisering af undersøgelsesteknik og i kraft af antallet (ca. 15.000 årligt) nedsat omkostningerne ved den enkelte undersøgelse. Den centraliserede udstedelse af donorlegitimationskort har endvidere medført, at instituttet har et *centralregister* over bloddonorer og kan forny donorlegitimationskort ved bortkomst og lignende.

Da der er tale om blodprøver af ikke-hastende karakter, opnår man ikke en forbedret service ved en decentralisering.

Baggrunden for gratis-ordningen er ønsket om at sikre, at uanset hvem der organiserer blodtapningen og infusionen, kan man altid uden vanskelighed få undersøgt, om donor har været smittet med syfilis, og kan få bestemt blodtypen.

Spørgsmål 5:

I lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse af 23. juni 1932 henvises i de fleste paragraffer til indenrigsministeren (bortset fra § 8, stk. 7). Med hvilken begrundelse anføres i § 10, at statens seruminstitut hører under indenrigsministeriet?

Svar:

I lovforslagets § 10, stk. 1, er det fastsat, at statens seruminstitut hører under indenrigsministeriet.

Begrundelsen herfor er, at direktionen for seruminstitutet ikke skal have direkte referat til indenrigsministeren, men ligesom andre institutioner skal høre under departementet som sådant. Formuleringen — indenrigsministeriet — er således valgt for klart